

שכשהוליד משרע"ה את ישראל ממלכים, שמתו עמים ירנזון ונז' ויתמרו מחד על זה האיש משה, כי על יד נעשו כל הצורות והגפלות האלו. ולכן החסור מלך ערבי א' ויכלה ליד מוכתר לזיר חסונה המנהיג גדול הזה ולהביא אליו. ויך כאשר ויזיר חסונה ויביאהו לפני המלך. וישלח טוב המלך ויביא ויאסף יחדיו כל חבמי חרשים אשר לו, וישאל להם לשטות על סי מרטוף סניו של משה כפי המצוייר, לדעה חסונה סבעו ומדוחיו, ובמה כח גדול. וישיבו כל החכמים יחדיו אל המלך ואמרו, אם נשפט על סי לזור קלסחר סניו של האיש הזה המסורסם לגדול, ואמר לאדוטיט כי הוא רע מעללים, בגלות ואחרת הממון ובשרירות הלב, ובכל חסרונות סבעולם שיגענו נפש אדם המעלה. ויחלוף המלך מאד ויאמר, מה זה. הכי סהעללו צי. הלא בכל אלה שמתו מכל סכר וסניה בהסך מה האיש הגדול. ויחרו האנשים מאד. וישיבו אם המלך נשפט קול החמה, ויהנללו אי"ע הזיר והחכמים, כל א' בחסרון ידיסם הציור. הזיר אמר, אני ציירתי כהגון, והחכמים שט בדיעהם, והחכמים גללו כל החסרון על הזיר שלא צייר חסונה משה כהגון. והמלך אשר נכסף לדעה מי משימין ידוק, נסע ברכבו ובפרשו ויטא אל הרך מחנה ישראל. ובצלו וישא עיניו וירא את משה אים אלהים מרחוק וימחר ויקח את הציר מהיך הצט, וינס והגבו ההסונטו ודללסו כאשר צייר הזיר, קולע אל הספרס ולא יחסא. ויכנ לו ויסלס ויחמס סד מאד. ויך ויכוס בעלסו אל אהל איש האלהים ויסרע וישהחוו לאסיו, ויספר למשה כל הדברים האלה אשר נעשו. ויאמר סור, צי אדני איש האלהים, הנה קדם רשתי סניך סני אלהים אמרתי אך סלי הזיר שנה צמלכתי, לצעזר חבמי מטרסססם לבקיאס מאד בחכמה [ספיאלאמי] ואך דונמסס. אך ססה אחרי ראוהי כי חסונסך מטינה אל הציר אשר הביא הזיר, לא טוב ס נסמה רק לומר כי חכמי בגדו צי, וכי חכמי סליל כס וחכמה מה להם, והס אוכלי סלחמי ויהעיו מאז בהליהס. ויטן משה איש אלהים ויאמר, לא כן. גס הזיר, נס חכמך, נאלאס סס צדיעסס וחכמסס. אולס דע לך. כי סלי סייהי נסנעס צלסס כפי שסמעט

לצור החכמה

מחחתי, לא טעב אנוכי מכול עץ יבש. כי נס חמט ומנטו ומכטו כל חסרונות האדם. ואס כן, הכי בעבור זה אסיה יקר נסיו אלהים ואדם. חמס כן ידירי. לא אנוס לומר לך, כי כל החסרונות אשר סכסו עלי חכמך, כולס קסורים צי נסנעס, ואספר סור יוכר מאסר סכסו חכמך. ואצי ככח חמיץ הנה החחקה ודירי ונכסחי אססס, סד אשר קניתי לי ספוסס לסנעס סס ולכן ונעטר זה יכרהי והסכברקי צסמים ממפל ונארז חססס

והעירני הרב ר' דן - מחבר ס"ט את ההערה הבאה:

טוב שברופאים לגיהנם (סוף קידושין) הביא פירוש-נחמד כמנין טו"ב - ברכות וכו' הרבה פירושים-יפים כתבו על המאמר הנז' וראיתי לנכון להביא שניים מהם בספר כבוד-חכמים לאחד מניצולי השואה, רומז פה על הרופאים שמנתחים את הגופה טרם נותנים אותה לקבורה ואפשר גם שלא נותנים לקבורה בעווה"ר. והוא כי ידוע דרבותינו ז"ל תיקנו בברהמ"ז הטוב והמטיב, וכידוע שנתקנה על הרוגי ביתר והיינו הטוב שלא הסריחו והמטיב שניתנו לקבורה (גיטין, פ"ה הניזקין) רופא שיש לו רק *הטוב אבל המטיב דהיינו שניתנו לקבורה - אין לו, כי הוא מנתח, זה נקרא מאלה שנא' בהם הטוב שבהם לגיהנם, ודפח"ח. ועוד בדרך מליצה כי בשמים לעת"ל יקחו רופא שהיה קדוש לאלוקיו כמו הרמב"ם ז"ל ובו יוכיחו לרופאים שלא שמרו את התורה ושימו אותנו נגדם להראות להם מי לנו רופא גדול כהרמב"ם ושמר את כל התורה כולה וזהו הטוב שברופאים את הרופא הטוב ישימו כנגדם להוכחה ע"כ.

מחקר אמריקני חדש מגלה: 76% מהרופאים בארה"ב מאמינים באלוהים והולכים לתפילות • 55% מהרופאים האמריקנים מדווחים כי אמונתם הדתית משפיעה על החלטותיהם המקצועיות • איך בדיוק האמונה יכולה להשפיע על החלטה של רופא, ובאילו נקודות יכול להיווצר חיכוך בין האמונה לרפואה?

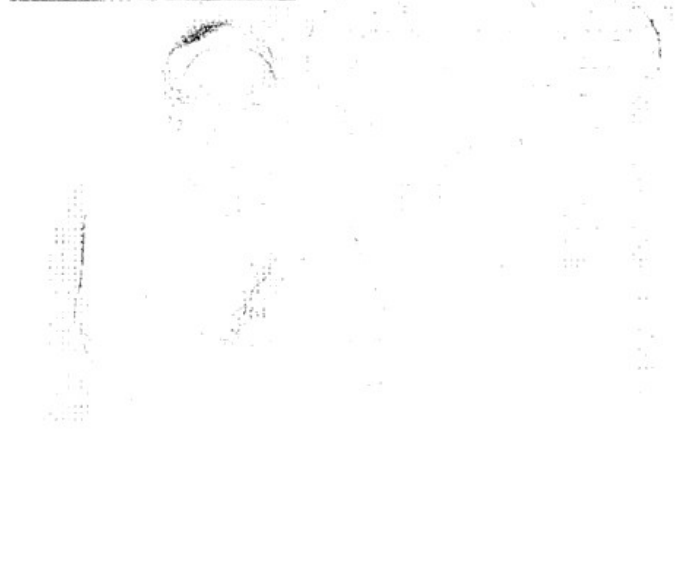
דן אבן

וראה קידושין פב. "טוב שברופאים לגיהנום".

יום א', כ"ו בסיון תשס"ה 3.7.2005

מעבד 4

מאמר

אנרגיות רפואיות

שלוש השיטות הנפוצות ביותר לריפוי אנרגטי הן:

- הילינג.
- רייקי.
- ביו-אנרגיה.

המכנה המשותף לשלושתן הוא השימוש באנרגיות העוזרות לאדם להתרפא.

נשלח על ידי חי שרון - קרית הרצוג

מאחדת
המובילה בציבור החרדי

תוכן

מכאן שניתנה רשות - 7-8

- רשות לרפאות • מי שכואב הולך לרופא • נזר על החולה להתרפא
- מה בין חכם לרופא • טוב שברופאים • רפואה שאין לה קצבה
- רפואה לכל • כל המחלה • רופא נאמן • ערכה של רפואת חיים

החולה, המחלה ודרכי טיפול - 9

- המחלה מן השמים • מרילת עוונות • דעתו של החולה מובעת
- חובת הציות לרופא • רפואה מונעת • כללי התנהגות • הטיפול בנקע
- עין שמרדה

תזונה נכונה - 10

- מאכלים יפים לבריאות • ששה דברי מאכל • מאכלים שאין בהם מושם רפואה
- מאכלים ובריאות • מאכלים מזיקים לבריאות • חשיבותה של פת שחרית

זהירות ממחלות - 11

- הכל בידי שמים • היגיינה וניקיון כיסוד לבריאות • גניית ספר רפואות

רפואות ותרופות - 12

- טיפת צונן • החש יעסוק בתורה • רלב עזים יפה לכאב לב • יין תפוחים
- יפה למחכת מעייב • תרופות רעים

תהליך הריפוי וההחלמה - 13

- ביקור חולים • ביקור חולים מניין • השכינה מראשונותיו של חולה
- חשיבות מצוות ביקור חולים • תפילת חכם וצדיק לרפואת החולה
- ברוך רופא חולים • טוב להודות

תנאים ואמורים בקיאים ברפואה - 14

- הרפואה בשרות ההלכה • בית חולים וחדר ניתוחים • שמיאל • מה בין שמואל לטוב שברפאים • רבי הניא • רופאים מומרים • רופאים נוספים
- טוביה הרופא

שבועת אסך הרופא - 15

ורפא
לקט עיני רפואה ובריאות
בתלמוד

אוצר החכמה

הגולם מפראג

הגולם מפראג

"חתימת ידי תעיד כמאה עדים איך שאני הח"מ... מכרתי לך... את הסיפור הנעתק מכתב יד קודש הגאון הגדול המפורסם מוהר"י כ"ץ, חתנא דבי נשיאה של המהר"ל מפראג". כך פותח ספר "נפלאות מהר"ל מפראג" את דבריו.

ספר זה, ומכתב המיוחס למהר"ל עצמו, שנכתב לרב יעקב גינצברג מפרידברג, ונדפס ע"י ה"אמרי יוסף" מספינקא, הם המקורות היחידים המספרים לנו על יצירת הגולם ע"י המהר"ל, ובגוף ראשון. "הנני להשיבו" כותב המהר"ל, במכתב "אם אמת ונכון הדבר שבראתי גברא כרבא, ואיך נשאתי בנפשי עוז לעשות פעולת ממש ולהשתמש ע"י צירופי שמות לברא על ידן איזו בריאה בעולם הגשמי...".

המכתב רומז למסופר בגמרא סנהדרין ע"ב, אך יש בהמשכו דיון הלכתי הדר במעמדו ההלכתי של ה"גולם" הזה. הן בדברים המיוחסים למהר"ל עצמו, והן בכתבים המיוחסים לחתנו, מופיע סילוק כמעט זהה לאופן יצירת הגולם, לתפקידו, ולאופן סילוק נשמת החיים שהופחה בו. תאריך היצירה המדויק של הגולם מופיע גם הוא: כ' באדר שמ"ה, ואף מקומה מוזכר - על גדות הנהר הנקרא מלדווקא. וכן המאורעות שקדמו ליצירת הגולם. במכתב מתואר הוויכוח שהיה למהר"ל עם שלוש מאות הכמרים, ובסופו, כשראה המהר"ל שלא יוכל לעמוד כנגד המתווכחים, עד כדי חשש לגירושו מפראג צירף אליו עוד שניים מתלמידיו, חתנו ר' יצחק כ"ץ. ור' יעקב ששון הלוי כנגד כח הרשעה.

פתק שנפל משמיים בישר למהר"ל על פי אותיות הא"ב, "אתה ברא גולם דבק החמה ותגזר זרים חבל טרפי ישראל", ועל פי צירופי שמות, נשלח המהר"ל לברוא את הגולם. בשעת בוקר מוקדמת, מתכנס בית הדין הכולל כהן (ר"י כ"ץ) לוי (ר"ש הלוי) וישראל (המהר"ל) ויחד יוצרים הם את צורת הגולם מטיט שבגדת הנהר. הכהן נקרא ראשון להקיף את הגולם מצד ימין, מרגליו ועד ראשו, תוך כדי אמירת צירופי אותיות שנמסרו לו ע"י המהר"ל.

בשעת שבע ההקפות, מעיד ר' יצחק כי הגולם נתאדם כגחלת אש. אחריו הקיפו ר' יעקב ששון, שבסיום הקפותיו נתכסה הגולם שערות וציפורניים, כאדם בן שלושים, ובסוף הקיפו המהר"ל עצמו, ובגולם הופחה נשמת רוח חיים. כשבאו הארבעה אל העיר, סיפר המהר"ל כי האיש האלם נמצא בעיר, והגיע ממרחקים, ועתה ישמש כשמש בית הדין. בטרם נכנסו העירה, השביע המהר"ל את הגולם כי נשמת ר' יוסף שידא המופיע בתלמוד נכנסה בו, והוא אינו רשאי להמיר את פקודתו של המהר"ל. בספר נפלאות המהר"ל מופיעים כמה וכמה מקרים בהם השתמשו בני ביתו של המהר"ל בגולם שלא לצורך גדול, ונגרמה להם מפלה רבה ועוגמת נפש. לעומת זאת, מוזכרים המקרים שבהם שימש הגולם את המהר"ל כדי להטיל אימה ומורא על בני פראג, יהודים שמרדו או גויים להבדיל, אך איש לא ידע שגולם זה נברא על-ידי המהר"ל עפר מן האדמה. רק כאשר הצליח המהר"ל לבטל את גזרת עלילות הדם, נוכח כי יותר אין צורך בגולם, וכדרך שברא אותו כך גנז אותו בעליית בית הכנסת בפראג.

על תהליך סילוקו של הגולם מעיד המכתב הנ"ל, ובו גם שקלא וטריא הלכתית הדנה בהיתר הגולם מטומאת מת, עד כדי כך שר' יצחק כ"ץ ישתתף בסילוקו, ויעמוד עליו בעת יציאת נשמתו. כמו כן, נפסק כי אין חייבים להתאבל עליו, ועל-פי סברת המהר"ל הוא לא יקום בתחיית המתים. כשעלו בחצות הלילה המהר"ל ושני תלמידיו עם הגולם לעליית הגג, השביע המהר"ל את הגולם שלא ישנה כלום ממה שיצווה אותו. אחר-כך פקד עליו לשכב, ובדרך הפוכה מזו שנבראה, נסתלקה נשמתו. אחר-כך ערמו עליו ר' יצחק ור' יעקב ששון את ה"שמות" שהיו גנוזים בעליית הגג, כך שלא נודע שגוש החומר ממנו היה הגולם מצוי שם. עוד באותו יום

דעת הרבי מלובביץ על הגולם מפראג כפי שנמסר ע"י מזכירו הרב בנימין קליין:

Handwritten signature and date: 1901.6.15

מוגש ע"י הרב בנימין קליין

במענה לקונטרס שמחברו ניסה להטיל ספק
ביצירת הגולם ע"י המהר"ל מפראג כתב הרבי:

נוגעות כלל בהעיקר, כי מכו"כ עשירות שנים
לפני ההר"ל של הס' הג"ל היה מפורסם בתוך
בניי שהמהר"ל עשה גולם, ואפילו — אצל
הא"י, [= האינם יהודים] ועיין בהס' הא"י
בהספריות (כמצויין באנצקלפדיות)
להחזיר המצו"ב
הפס"ד בשו"ע: בכל דרכיך דעהו: מה יתוסף
אצלו (= השואל שי') בתומ"צ ע"י בירור
הג"ל?

וכנוגע לעיקר הענין (שהמהר"ל עשה את הגולם) — בעצמי שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר שראה הנשאר ממנו — בעליית ביהכנ"ס דמהר"ל בפראג. ודיבר עד"ז עם אביו כ"ק אדנ"ע וכו'.

הקושיות שבהמצו"ב על הס' הנ"ל - אין

[illegible]

ספר היצירה והיפנוזה

כידוע, כתיבת ספר-היצירה מיוחסת לאברהם-אבינו ובו פרקים על מבנה גוף האדם ותפקוד אבריו. מעניין לציין שהגמרא בסנהדרין סה: מספרת "רבה (לפי גירסת היעב"ץ) ברא גברא (ופרש"י - ע"י ספר יצירה שלמדו צרוף אותיות של שם) שדריה לקמיה דר' זירא הוה קא משתעי בהדיא ולא הוה קא מהדר ליה, אמר ליה מן חבריא את הדר עפריך, (שלחו לר' זירא וניסה לדבר איתו, אך לא ענה לו כי לגולם לא היה כח דבור, אמר ר' זירא - שוב לעפרך!)

כולנו שמענו על הגולם שנברא ע"י המהר"ל מפראג והנה מתברר שחז"ל יצרו גולם למעלה מאלף שנה לפניו, אולם לגולם לא היה כח דבור ולכן שלחו ר' זירא לעפרו.

סה: ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

אמר רבא אי בעו צדיקי ברו עלמא שנאמר כי עונותיכם היו מבדילים וגו' רבא* ברא גברא שדריה לקמיה דר' זירא הוה קא משתעי בהדיא ולא הוה קא מהדר ליה אמר ליה מן חבריא את הדר לעפריך* רב תנינא ורב אושעיא הוו יחבי כל מעלי שבתא ועסקי בספר יצירה ומיברו ליה עיגלא תילתא ואבלי ליה

אי בעו צדיקי. להיות נקיים מכל עון: הוה ברו עלמא שנאמר כי אם עונותיכם היו מבדילים. הא אם לא היו נהם עונות אין כלל הצלה: ברא גברא. ע"י ספר יצירה שלמדו צרוף אותיות של שם: ולא היה מהדר ליה. שלא היה צו דבור: מן חבריא. הנדרשים ע"י המנחים אלה: עיגלא תילתא. גדול כאלו הגיע לשלש שמי ונמרה גדלתו דהכי שדיח ומעלי למיכל כמו (כ"ט דף סה). ומגדלין אומן עד שיהו משולשין. ל"א *שהיה טוב ונעל טעם כאלו הוא שלישי לנשן:

[אוצר החכמה]

וראה בפרק על "השארות הנפש אחרי המוות" שאלת הפתחי-תשובה והבאר-היטב, האם ר' זירא לאחר שחזר לחיים חייב לקדש מחדש את אשתו.

(אגב, באמצעות קטע זה מסביר ר' שמאי גינצבורג את הספור במסכת מגילה ז: שבסעודת פורים נשחט ר' זירא ע"י

ז: מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

דוחא לבסימא שכיח. ריח מלי לדבר הממוק כמין המעיים: מחלפי סעודתייהו. זה אוכל עם זה בפורים של שנה זו ושניה סועד חבירו עמו: לאבסומי. להשתכר בין: ואיבסומי. נגה ולא אתר רבנן. אימר היום ולא כלו המלמדים לבית המדרש: ברתג' איך בין יום טוב לשבת. להיות מותר לכתחלה ביום טוב מה שאסור בשבת. אבל לענין עונשין יש הפרש שזה נסקילה וזכרם זה נללא גרידא: גמ' זה חדא שדין. אסורין ביום טוב כשנת: שאפשר. כגון סבין שנפגם מערב יום טוב: שאי אפשר. כגון סבין

קדירה ואבלי בתי שיתין פלוגי ובישולא בהרייתא הוה קרו ליה צלי קדר ובעאי למיכס צעא אבתרה אמר אביי היינו דאמרי אינשי בפין עניא ולא ידע אי נמי *רווחא לבסימא שכיח אביי בר אבין ור' תנינא בר אבין *מחלפי סעודתייהו להדרי אמר רבא ימדייב אינשי לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור הכן לברוך כרדכי רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הודרי איבסומי קם רבה שחביה לרבי זירא למער בעי רבנא ואחיה לשנה אמר ליה גיחי מרונעבד סעודת פורים בהדי הודרי אמר ליה *לא בכל שעתא ושעתא מתרדשי ניסא אמר רבא

נפש וחש' לרבנן דלמדי הכס אחד זה ואחד זה אין בו אלא משום שנות מ"מ מודו היכא דאיכא אב מלאכה דלוקה ויש לומר דודאי אוכל נפש המחלקלף אם עשהו מחמתול שהר לעשות ביום אבל אוכל נפש דעדיף טפי כשהוא עשי מחמתול כגון ההוא דהמלניע אכור לעשות ביום"ס אבל מכשירין דלא מחלקלף כשנעשו מחמתול כהא דהא יש לחלק [בין] היכא דאפשר ללא אפשר:

חייבי מיתות בכלל היו - פ"ה בכלל ונכדו הנפשות העושות וקשה דאם כן הו"ל ליה למימר אחוהי בכלל היתה כלומר בכלל

רבה ולאחר שהחיהו, לשנה האחרת סרב ר' זירא לחזור על הנסיון בטענה כי אמנם הוכח שלרבה יש כח להחיות ולברוא גבר, אך אין בכוחו של רבה לאפשר לו לעסוק בדברי-תורה, כי כח הדבור בידי הקב"ה בלבד וטען ר' זירא שללא תורה אין טעם בחייו).

הגמרא ממשיכה ביצירה נוספת באמצעות ספר-היצירה:

"רב חנניא ורב אושעיא הוו יתבי כל מעלי שבתא ועסקי בספר יצירה ומיברו ליה עיגלא תילתא ואכלי ליה".

ובכן, ע"י ספר יצירה ניתן אפילו לברוא עגלים לסעודת שבת!

החכם-צבי (אביו של היעב"ץ) מספר בשו"ת חכם צבי סימן צ"ג שזקנו הגאון מוהר"ר אליהו אבדק"ק חעלם (אכן, מוכח שהיתה עירה בשם זה) יצר גולם ע"י ספר יצירה ונסתפק האם ניתן לצרפו לעשירי למנין ולקדושה.

שוח חכם צבי

שאלה צג נקהפקהי אדם חנוּלר ע"י ספר יצירה כחוחת
 סאנוורו נסנהדרין רצא צרא גצקא וכן העידו
 על זקני הגאון מוהר"ר אליהו אבדק"ק חעלם וי מלטרק לעשרת
 לדצרים חלריכין עשרת כגון קדיש וקדושה וי למרינן כיון
 דכהיז ונהקדשהי צחוך צני ישראל לא מילטרק או דילמא כיון
 דהיי"ל נסנהדרין חמגדל יחוס צחוד ציתו מעה"כ כאילו ילדו
 ונדכחיז חמקת צני מיכל כו' וכי מיכל ילדו וחלל מירצ ילדו
 חלל מירצ ילדו ומיכל גדלה כו' היז כיון סמעקת ידיהם של
 לדיק"י הוא חרל ככלל צניי סמע"י של לדיק"י חן הולדוחס וכ"ל דכיון
 דאשכחן לר' זירא דחמר מן חצרי"י חת תוצ לעפרך חרי סחרגו ואי
 סיד סיס צו תועלת ללרפו לעשרת לכל דצר סנקדושה לא חית ר' זירא
 מעצירו מן העולם דאף סאין צו איסור ספיכת דמים דהכי דייק קרא
 (אף סיס צו דרקות אחרות) סופך דס חאדס צאדס דמו יספך דוקא
 אדס חנוּלר תוך אדס דחיינו עוצר חנוּלר צמע"י חמו הוא דחייז
 עליה חסוס ספכ"ד ילא חמוא גצרא דצרא רצא סלא נעסה
 צמע"י חסה מ"מ כיון סיס צו תועלת לא חית לו לחעצירו מן
 העולם חיו סחינו מלטרק לעשרת לכל דצר סנקדושה כך כ"ל
 לצי אשכנזי ס"ע:

וראה הערתו של הרב דן - מחבר ס"ט לגבי הגולם-מפראג ולגבי כסוי הדם לבהמה שנוצרה ע"י ספר יצירה.

בענין ספר-יצירה כתב החיד"א בספרו שם-הגדולים, במערכה א' - על ר' אליהו - מחלם שמביא החכם צבי בתשובותיו וג"כ היעב"ץ בספרו שאלת-יעבץ מזכיר בעניין זקנו ז"ל. וראיתי בספר "שדה הארץ" (שנת תקמ"ח) (ח"ג בחיו"ד סי' א') ושאל אם בהמה שנבראת ע"י ספר יצירה אם חייבת בשחיטה ואם יש בו איסור חלב ודם וכיו"ב ואם הוא חיה אזי האם חייבת בכיסוי הדם ועוד... יע"ש שאין צריך לכל הנזכר, וכבר ידוע גבי הגולם של מהר"ל מפראג שאין לאגדה הזאת שום שחר וכבר יצאו עוררין על הספר נפלאות המהר"ל כידוע.

היפנוזה - וראה בסנהדרין סה: שיטות לבצוע היפנוזה והעלאה באוב. וראה בהמשך על נהר הסמבטיון שנח בשבת.

ס"ה: ארבע מיתות פרק שביעי מנהדרין

אוצר החכמה

בסנהדרין דקון נחו מעשה הוא חנה דוקא גבי חכמה משום דבדבריה קא עבדי מעשה כשהבדלה שוחה לאטל והוא גוער בה זוקפת ראשה וה"נ עדים זוממין בדבוריהו עבדי מעשה לחייב הגדון חדש* (דבפרק בתרא דמכות (דף טז:) א"ל רבי יוחנן לתנא לא חיתני מימר דדיבוריה עבד מעשה אלמא לא חשיב עקימת שפתיו מעשה אלא הכא דדיבורו עבד מעשה הלכך שנייה דקול קאי ולא הדרא ביה אלא מעדים זוממים מיהו בפ"ק דכריתות (דף ד') קשה להיכא תסס כל קד סוגיא ושינויא דקול ליתא תסס כלל וא"כ תקשה ליה מכל הגי דתורת כהנים :

ריש לקיש אמר פטור • אליבא דמ"ד לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו פליגי בפרק הפועלים (ב"מ דף נ: ושם) דהא ר"ל אית ליה פרק שבועות שחיס (שבועות דף כה.) לוקין עליו :

מעלה בזכורו • פ"ה מעלה ומושיב המת על זכורו ולא יתכן בבעל אוב דשאל אלא נראה דסם מכשפות קד הוא תרגומו דאוב וידעוני מתרגמין בדין וזכורין ומיהו יש לתמוה קצת דהוה ליה למנקט המעלה בדין שהוא תרגומו של אוב :

המחלל 1234567

המרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טהרה על אחת כמה וכמה אבל

ת"ד בעל אוב זה המדבר בין הפרקים ומבין אצילי ידיו ידעוני זה המניח עצם ידוע בפיו והוא מדבר כאלו מיתבי ° והיה כאוב מארץ קולך מאי לאו דמשתעי כי אורחיה לא דסליק וייתב בין הפרקים ומשתעי תא שמע ° ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עולים מן הארץ מאי לאו דמשתעי כי אורחיה לא דיתב בין הפרקים ומשתעי ת"ד בעל אוב אחד המעלה בזכורו ואחד יהנשאל בגולגולת מה בין זה לזה מעלה בזכורו אינו עולה כדרכו ואינו עולה בשבת נשאל בגולגולת עולה כדרכו ועולה בשבת עולה להיכא סליק הא קמיה מנח אלא אימא עונה כדרכו ועונה בשבת ואף שאלה זו שאל טורנוסרופוס* את ר"ע אמר לו ומה יום מיומים אמר לו ומה גבר מגוברין א"ל דמרי צבי שבת נמי דמרי צבי א"ל הכי קאמינא לך מי ימר דהאידינא שבתא אמר לו נהר סבטיון יוכיח בעל אוב יוכיח קברו של אביו יוכיח שאין מעלה עשן בשבת אמר לו ביזיתו ביישתו וקיללתו שואל אוב היינו ודורש אל המתים דורש למתים כדתניא ה"דורש אל המתים זה המרעיב עצמו והולך ולן בבה"ק* כדי שתשרה עליו רוח טומאה וכשהיה ר"ע מגיע למקרא זה היה בוכה ומה המרעיב עצמו כדי שתשרה עליו רוח טומאה שורה עליו רוח טומאה עליו רוח טהרה על אחת כמה וכמה אבל

הלכך היו כמגדף דתלוי בלל: חסמה בקול. לפרה דשה וכשרוה לאכול חסמה יסעי בקולו: והנהיגה בקול. מנהג בכלאים דחייב משום לא תחרוש בשור ובחמור (דנדרס כג:) בראייה. עיקר חיובה בא ע"י הראייה שמעידין שראו וראיה לית בה מעשה: מבין הפרקים. מעלה את המת ויושב לו בחד מביין פרקי העלמות של מכשף כגון על פרקי אלנעומיו או על פרקי זרכיו: ידוע. שם חיה: כי אורחיה. מתוך קברו ומתוך כך קולו נמוך: לא דסליק וייתב בין הפרקים. ומיהו קולו נמוך לפי שאין בו חיותא: בזכורו. מעלה ומושיב את המת על זכורו: בגולגולת. המוטלת מן המת לאחר ועונה מה ששאלין אותו ע"י כשוף: אינו עולה כדרכו. אלא רגליו למעלה: עולה כדרכו. ולא סליק למיחב בין הפרקים: מה היום מיומים. למה תחשנן יום שבת יותר משאר ימים: ומה גבר מגוברין. מה לאיש כמות להיות שר וגדול מכל אנשים: דמרי צבי. אדני חפץ לגדלני המלך קיסר המשליל: שבת נמי דמרי צבי. הקב"ה דכ"ס חפץ והזכיר על כבודו: דמי יימר דהאידינא שבתא היא. ודילמא אחד משאר ימים הוא שבת: נהר סבטיון יוכיח. נהר אחד של אנשים וכל ימות השנה שוטף והולך וכיום השנה שוקט ונח: בעל אוב יוכיח. שאינו עולה בשבת: קברו של אביו.

דחל אוחנה לא יכלה לעמוד בהפצרות בנה, ורק לאוזר מכן התברר למשפחה הנדחית, כי ממש באותה שנה שבה חסדה האם את הפסד לגבאי. נדר שבעון בראשו. "תשליח הנדר הציל אותנו ממוות בטוח, ותפילת נשוכה וצדקה מעבירין את ידע הגזירה", אומר שמעון...

"עליתי למקלה מגופי, נכונתי לחוך מנהרה שהלחתי בה שעות, צמקתי ההליכה יכולתי להביט למטה ולראות כיצד מטפלים בגופי למיטה. לפתע הגיעו לקייאתי סבי וסבתי ז"ל. הם החלו לדבר איתי ושאלו אותי: 'מה אתה עושה כאן? זה לא הזמן שלך'."

הקליע פילח את הלב

ליהם מ"ב. שמעון אהרן יושב בנות - נאמר על חיי

הקדושה ברוך הוא אוהב אותי הייתי מת והוא החייה אותי..

36 nbaen

כ"ח באלול תשס"ד 14.9.04

מבוא

אין כל חדש תחת השמש

וקדמות חכמת ישראל כמקור לכל האומות

"הפוך בה והפוך בה דכולה בה". (אבות ה' - כ"ב)

"מי איכא מידי... דלא רמיזא באורייתא". (תענית ט.)

כל החכמות נמצאות בתורתנו הקדושה, וכבר הדגישו זאת חכמי ישראל בכל הדורות, במטרה ליתן תשובה לכופרים למיניהם וכן להוכיח "שאין התלמוד חסר מכל החכמות" (המהרש"א לגיטין סח).

[מנחם פרידמן]

חרושי הלכות מי שאהזו פרק שביעי גימין ואגרות מהרש"א

לדמא דרשא כו' - יש לשאול בכל הני רפואות המזכרים
בהאי פרקא גם נפרק אין תעמידין אמאי כתבוהו רבינא ורב אשי בתלמוד הא אמרינן בפ"ק דנדרות
והעוב נטיין עשיתי סגנו חזקיהו ספר הרפואות כדי שיבקשו רחמים ושנחיהו חכמים על זאת ויש
ליישב דודאי ניתן רשות לרפואות ולידע רפואות כל חלאים אלא שאין ראוי לגלות טולם לכל אדם
משום אינשי דלא מעלי שלא ינעמו בה' אלא ברפואתם והשחא מה"ע שהותר להם לכתוב התלמוד גופיה
דהא דברים שנעל פה אסור לכותבן אבל משום שנתנה השכחה בדורות האחרונים הותר להם לכתוב
משום עת לעשות לה' וגו' (כדאמר לעיל ס.). מה"ע הותרו להם לכתוב הרפואות ולגלותן לרבים כיון
שא"א לזכרם בע"פ ופן ישחכו מכל אדם ומתוך זה תראה שאין התלמוד חסר מכל החכמות כי לכל
חולי תמצא בו רפואה שלימה ואמתית למינייה לנפוש ואל יאמר המלעיג על חכמי התלמוד שהיו
חסרים מחכמת הרפואה : [אה"ח 1234567]

הדבר בא לידי בטוי בדברי התוס' ליבמות צז: ד"ה - "אח הוא ברי - כל אלו המעשים לא משמיעין לן מידי אלא
לתשובות הצדוקים (המדובר בהפלגה כלפי יחסי קרבה במשפחה) וכן פרש"י ד"ה - "אח מאב" וכו' משלות הן
ורגילין בני אדם לאמרם" ומוסיף בעל חכמת שלמה (המהרש"ל) על התוס' הנ"ל (ליבמות צז:) - "נ"ב שאם
ישאלום המינים חידות ואז יוכלו להשיב להם להודיע שהתורה שלנו שלימה בכל החכמות..."

חכמת שלמה

נישאין על האנוסה פרק אחד עשר

תוס' מ"ה לא הוא כו' לתשובת פמ"ן. ר"נ פירש: שאם ישאלום המינים חידות ולא יוכלו להשיב להם
להודיע שהתורה שלימה בכל החכמות דוגמא לא פה שאח"ל נ"ב י' שחלן אמיר האברהם לביט כו'
והרמב"ם כה"נ שכולל להשיב למינים וד"ן.

ואכן, תורתנו שלמה בכל החכמות ואשתדל להוכיח בס"ד בדוגמאות הבאות, תוך השוואת חדושי המדע המתפרסמים באמצעי הקומנקציה לדברי חז"ל, כי "אין כל חדש תחת השמש" וכבר לפני אלפי שנים הדברים היו ידועים לחז"ל מכוחו של הקב"ה יוצר העולם, שמסר את סודות היצירה והוראות התפעול ללומדי התורה ובאמצעותה.

וחדישו לנו חכמי-ישראל חידוש גדול, כמובא בלשון ספר הכוזרי (מאמר שני, סו' - החכמות והמדעים - מאתנו):

הכוזרי המפורש / מאמר שני

ס"ו. החבר : ומה דעתך על חכמת שלמה, שידע את כל החכמות בכח אלוהי, ובכח כשרונותיו ושכלו הרב, ומכל חלקי העולם אף מהודו היו באים ללמוד את חכמתו ולהפיצה בין האומות.

כל החכמות והמדעים הועתקו שרשיהם וכלליהם מאתנו, מקודם אל הבבלים, ומהבבלים לפרס ומדי, ומהם ליוון ורומי. ברבות השנים ובריבוי ההעתקות, לא נזכר בחכמות אלו שהועתקו מעברית, ובטעות חשבו שהם מן היינים והרומים. [ולא זאת בלבד שתורתנו כוללת עניני חכמה עמוקים, אלא אף הלשון שבה היא כתובה ^{לשון החכמה} והיא השפה העברית] חשובה יותר, הן מצד עצמה, והן מצד הענינים הנשגבים הכתובים בה.

"כל החכמות והמדעים הועתקו שרשיהם וכלליהם מאתנו" (מישראל) (ראה המקור) ומוסיף על כך הרמב"ם במורה-הנבוכים (ח"א, פרק עא)

מורה נבוכים חלק ראשון פרק עא

פרק עא דע כי החכמות הרבות אשר היו באומתנו ^א באמתת אלו הענינים ^ב אבדו באורך הזמן ^ג ובשלוט האומות הסכלות עלינו, ^ד ובהיות הענינים ההם בלתי מותרים לבני אדם כלם

"דע כי החכמות הרבות אשר היו באומתנו, אבדו באורך הזמן ובשלוט האומות הסכלות עלינו" (ראה המקור) ובהלכות קדוש החודש (פ"ז, כ"ד).

ציונת' בספרו *הרב "נחלי האשכולות" ואצאתי לנכון להציר כמה הצרות והארות:*
 בעמ' 10 - מביא הרב את הכולרי שכותב: "כל החכמות והמדעים הוצתקו *לרשיהם* מאתנו..."
 והנה בספר מלכים פ"ה פסוק י"ה כתוב: "וידבר *לשפת אלפים* *לש*" וכותב המצודת דוד:
 "והנה המלשים ההם אינם נמצאים אצלנו כי רבים מספריו נאבדו מאתנו באלותנו ואלו
 לדי צוקדי כוכבים ומהם הצתיקו מילים וקראו *ע"ה*, *אלף*, *לנו* הוא איתם".

תודה

מאריה צ'רנוני

ג'תתקכ"ח

זמנים הלכות קדוש החדש פי"ז

כד וטעם כל אלו החשבונות

ומפני מה מוסיפים מנין זה ומפני מה גורעין. והיאך נודע כל דבר ודבר מאלו הדברים. והראיה על כל דבר ודבר. היא חכמת התקופות והגימטריות שחברו בה חכמי יון ספרים הרבה והם הנמצאים עכשיו ביד החכמים. אבל הספרים שחברו חכמי ישראל שהיו בימי הנביאים מבני יששכר לא הגיעו אלינו. ומאחר שכל אלו הדברים בראיות ברורות הם שאין בהם דופי ואי אפשר לאדם להרהר אחריהם, אין חוששין למחבר בין שחברו אותם נביאים בין שחברו אותם גוים. שכל דבר שנתגלה טעמו ונודעה אמתתו בראיות שאין בהם דופי אין סומכין על זה האיש שאמרו או שלמדו אלא על הראייה שנתגלתה והטעם שנודע :

1234567 ח"ח

"הספרים שחברו חכמי ישראל שהיו בימי הנביאים מבני יששכר - לא הגיעו אלינו"
וראה דברים דומים ברש"י למסכת ע"ז י. "כתב ולשון של רומיים מאומה אחרת באה להם"

לפני איריהן פרק ראשון עבודה זרה י

הא ידידה הא דבריה. כשמעמידין בן מלך בחי אביו להחזיקו במלוכה שמת האב ועושה אותו יוסף: רומי מוקמי. רומיים מלכא נר מלכא. כל הני יוסף איריהן דמתני' דרומיים נינהו דמתני' לעיל [מ:] יוסף שתפסה זו רומי מלכות ותניא [מ:] רומי עשמה קלנדא: כתב ולשון של רומיים מאומה אחרת צאה להן אחרים תקנו להן כל ספריהם: ע"י שאלה. נוטלין רשות מן השמים ומבקש האב מהן להעמיד בנו תחתיו: בגון אסורוס בן אנטונינוס דמלך. על ידי שאלת אביו: קלניא. בת חורין שלא חתן ממ לעולם משום דאית בה רבנן ואנטונינוס ענמו היה משמש בפני רבי דלקמן [ע"ג] ומשום הכי היה אהב לרבנן: אייתי רבי גברא ארכביה וכו'. כלומר הרכב את נק עליהן *ועליך ותהא טבריא מסורה בידו: ואימא ליה. לנך דליפרסה ליונה מן ידיה כלומר דליעבד טבריא הלניא להויאה מתחת עולו:

ובחסרונות הש"ס להנ"ל (ע"ז-י). (השמטת הצנזורה) מפורש הדבר ביתר תקיפות: "הגלחים הם שנו ועקמו הלשון ועשו להם הבל לחשבם בפני עצמם ולסלקם מעל ישראל"

1 בע"י הראשון במקום כה"ד: כתב ולשון אחרים תקנו להם כל ספרי טעוהם יוחנן פאלוס פטרו' והם יהודים היו: לשון הוא גרמטיקא הוא הלשון שמדברים בו הגלחים הם שט ועמק [ואולי נ"ל: ועמק] הלשון ועשו להם הכל לחשבם בפני עצמם ולסלקם מעל ישראל ולא שכפרו כי לטובתן של ישראל נחשבו אלא מפני שראו ישראל נזער ונדחק מתרמיטי יסו עשו ענאם כאלו הם עמו בקדושות ואז עליהם הכל כמפורש בספור תלית יסו.

וראה גם ב"סדר הדורות" (אלף הרביעי - ע' אריסטוטלו) ובאנציקלופדיה-התלמודית (ע' - חכמות חיצוניות) דברים דומים:

חכמות חיצוניות - א. לימוד החכמות

[1234567]

אנציקלופדיה תלמודית

אומות העולם אף בכמה דברים הנוגעים להלכה. יש שכתב שאדם שצריך ללכת בין חכמי הגויים, ראוי לו שילמד מה שיכבדהו בעיניהם, ונמצא שם שמים מתקדש על ידו, וכן יש לאדם ללמוד חכמות וידיעות כשנצרך להן לצורך פרנסתו ואומותו, אבל לא התירו לימוד החכמות שלא לצורך פרנסתו, אלא לשם ידיעת החכמה עצמה, מפני העריבות והנועם שמצא בה.

חכמינו היו בקיאים בכל החכמות, ואמרו עליו על ר' יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים תקופות וגימטריאות - ונכללים בזה חכמות גדולות בשיעור (הנדסה), מספר ותשבורת - שיחת שדים ושיחת דקלים ושיחת מלאכי השרת, מה שאפשר לדבר עליהן, ונכללו בזה חכמות גדולות מענין הטבע ומה שאחר הטבע.

סדר הדורות

אריסטוטלו הפילוסוף וראש החכמים, היה רבו של אלכסנדר ותלמיד סוקרטו ופלטוני ונולד במצידוניה וחי כ' שנים אחר מיתת אלכסנדר תלמידו ויהיו ימי חייו ס"ב שנים, וכתב שדבר עם שמעון הצדיק על חכמת אלהות והשתומם מאד מעלת חכמת שמעון, ובאיזה פרטים אומר וזה ממה שהשיבני השמעוני, ור' יוסף ש"ט בהקדמת ס' המדות כ' שראה במצרים ספר כתוב בו איך שאריסטו בסוף ימיו הודה על כל הנמצא כתוב בתורת משה ונעשה גר צדק, וכ"כ מגן אברהם לחכם פריצולי, ובס' התפוח כי אף שאריסטו היה מאמין בקדמות עכ"ז השתדל בכל כחו לבטל הדעות הכוזבות ביתר העקרים, ובכוזרי כתי"י ריש מ"ב כי חכמת הפילוסופים הועתקו שרשיהם וכלליהם מיהודים אל הכשדים ואח"כ לפרס ומדי ואח"כ ליוון ואח"כ לרומי, ובאורך הזמן לא הוזכרו שנעתקו מהעברים זולתי מן היונים ורומיים. בס' דרך אמונה ח"ב סוף ש"ג מצאתי בשם חכם מופלג...

[אוצר החכמות]

נגד האבולוציה ודארווין: (ראה קטע מעתון "מעריב" ו-"מחנה-ישראל" וכן מכתבו של כפיר דדון המביא את פרוש האברבנאל לבראשית ז')

דעת המדענים על "דת" האבולוציה

מדענים בעלי שם עולמי ובעלי פרס נובל מכל העולם, ביניהם המובילים הראשיים בהפצת תורת דרווין, התכנסו במכון וויסטר בארה"ב. כולם הגיעו למסקנה המדהימה שהתפתחות החיים בתהליך מקרי היא בלתי אפשרית מבחינה מדעית, למשל ד"ר שטורצנברגר הוכיח שהסיכוי להתפתחות מולקולות DNA בתהליך אקראי (שבלעדיהן לא יתכן חיים בעולם) קטן מאחד ממיליארד כפול מיליארד כפול מיליארד וכן הלאה מאה פעמים!!! פרופ' ג'ורג' וואלד, שזכה בשני פרסי נובל בתחום הזה, אמר: "בריאיה עצמית ללא התערבות כוח רוחני, היא בלתי אפשרית".

למה אנו מתנגדים (ובצדק) שלא יטיפו לבנינו בבית ספר נצרות, איסלם, וכיתות זרות, ואילו הטפת דת האבולוציה מותרת? האם אנו צריכים להמשיך להאמין ולהחדיר לבנינו אמונה שהמדע כבר פסל אותה?

פרטים נוספים: "מחנה ישראל" ת.ד. 5666

ירושלים טל. 02-272233, 02-819970 "מעריב" - 5.10.87